

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **Ing. V. Š.** proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2012, č. j. 43 Ad 4/2011 - 20,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností brojí žalovaná proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2012, č. j. 43 Ad 4/2011 - 20, kterým bylo zrušeno rozhodnutí žalované z 16. 8. 2011, č. j. X1, a věc byla vrácena žalované k dalšímu řízení. Uvedeným rozhodnutím byly zamítnuty námitky žalobce a rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X ze dne 28. 6. 2011 bylo potvrzeno. Žalobce žádal o přiznání starobního důchodu podle § 74a odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o důchodovém pojištění“). Tato jeho žádost byla zamítnuta s odůvodněním, že nesplnil podmínky ustanovení § 74 písm. a) odst. 2 uvedeného zákona. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaná uvedla, že k žádosti žalobce, aby mu do odpracované doby byly započítány všechny doby, které skutečně odpracoval v I.AA pracovní kategorii, tedy, jak vyplývá z žádosti o důchod ze dne 9. 2. 2011, doba praxe, kterou absolvoval během studií na Střední průmyslové škole v Příbrami a celá doba od 1. 8. 1980 do 17. 2. 1992, kromě období od 29. 1. 1983 do 30. 9. 1983, žalovaná uvedla, že zařazení zaměstnání do preferované pracovní kategorie provádí zaměstnavatelská organizace, případně nástupnická organizace, která disponuje s potřebnými údaji a následně

za potvrzené údaje nese i plnou odpovědnost. Žalovaná rozhoduje o hodnocení dob zaměstnání u preferované pracovní kategorie výhradně na podkladě dokladů, které vystavil zaměstnavatel případně nástupnická organizace spravující potřebné záznamy, jedná se především o evidenční listy důchodového zabezpečení a evidenční listy důchodového pojištění, případně o přílohu č. 126. Žalovaná nerozhoduje o hodnocení dob zaměstnání v preferované pracovní kategorii na podkladě místopřísežných prohlášení svědků. Z ustanovení § 85 odst. 5 zákona č. 582/1992 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, vyplývá, že čestnými prohlášeními dvou svědků lze prokázat výhradně dobu pojištění, nikoliv jiné skutečnosti rozhodné z hlediska důchodových nároků pojištěnce. Žalobce podle zjištění z jeho evidenčních listů důchodového zabezpečení získal I.AA kategorie pouze 8 roků a 237 dnů zaměstnání a nesplnil tudíž podmínky § 21 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995. Žalobce tedy nesplnil požadavky ustanovení § 74a zákona o důchodovém pojištění ve znění pozdějších předpisů; důchodový věk u žalobce nečiní 55 let. Vzhledem k těmto zjištěným skutečnostem žalovaná námitkám žalobce nevyhověla.

Proti rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu, v níž namítal, že po celou dobu výkonu pracovního poměru u zaměstnavatele či jeho právního předchůdce vykonával práce za stejných podmínek. Zaměstnavatel neprovedl na základě zcela nezpochybnitelných zjištění, kde žalobce skutečně práci konal, dodatečnou změnu přeřazení vykonávané práce žalobcem. Žalobce je přesvědčen, že vykonával zaměstnání na stejných pracovištích a za stejných podmínek, které odpovídají popisu pracovní činnosti pro práce I.AA pracovní kategorie. Žalovaná totiž vůbec ve svém rozhodnutí nevzala v úvahu svědecké výpovědi, naopak vycházela z nepravdivých, neúplných a nedostatečných podkladů. Svědeckými výpověďmi a předloženými dobovými doklady bylo dostatečně prokázáno, že žalobce pracoval v I.AA pracovní kategorii a nerespektování svědeckých výpovědí a listinných důkazů v rozhodnutí žalované považuje žalobce ze strany žalované za čistě účelové a formalistické. Svědci a listinné doklady, které žalobce žalované předložil, potvrdili, že žalobce vykonával činnost v čestném prohlášení uvedenou a zakládá se na skutečnostech, které umožní souhlasit s odpracovanou dobu v I.AA pracovní kategorii. Žalobce je toho názoru, že z toho, co uvedl, je třeba dospět k závěru, že vykonával zaměstnání na stejných pracovištích a za stejných podmínek, které odpovídají popisu pracovní činnosti zařazenou do I.AA pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení. DIAMO, státní podnik Stráž pod Ralskem, jako zaměstnavatel a právní nástupce, v tomto případě řádně nesplnil svou povinnost podle § 147 vyhlášky č. 149/1988 Sb., totiž v evidenci, kterou organizace vedla o žalobci pro účely sociálního zabezpečení, uvést označení druhu činnosti a doby jeho trvání.

Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku, jímž zrušil rozhodnutí žalované, především konstatoval, že napadené rozhodnutí se se stěžejní námitkou žalobce nevypořádalo správně. Krajský soud nepovažuje za správný závěr žalované, že se v řízení neuplatní jiné důkazní prostředky než evidenční listy důchodového zabezpečení a že z uvedeného důvodu není namístě se důkazními návrhy žalobce a tvrzenou nesprávností evidenčních listů důchodového zabezpečení zabývat. Podle krajského soudu nelze ani mít za to, že případná nesprávnost údajů v evidenčních listech důchodového zabezpečení je záležitostí, jíž si musí vyřešit žalobce ve vztahu ke svému zaměstnavateli a že pro žalovanou záležitost končí tím, když jí zaměstnavatel k její výzvě potvrdí správnost

údajů evidenčních listů důchodového zabezpečení. Krajský soud dále poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména na rozsudky ve věcech sp. zn. 2 Ads 67/2003 a sp. zn. 6 Ads 129/2009, z nichž lze zejména dovodit, že pokud se správní orgán bez řádného odůvodnění přikloní ke skupině důkazů, které podporují jedno skutkové zjištění, a pomine důkazy, ze kterých vyplývá opak, vybočuje tím ze zákonných mezí pro hodnocení důkazů. Z uvedené judikatury je zřejmé, že právní úprava řízení o důchodových dávkách v zákoně o organizaci sociálního zabezpečení nezbavuje žalovanou povinnosti postupovat při zjišťování skutkového stavu podle úpravy dokazování ve správním řádu. Ustanovení § 84 a 85 zákona o organizaci sociálního zabezpečení tak pouze stanoví, že po prokázání určitých skutečností je žalovaná povinna akceptovat čestné prohlášení či určité konkrétně specifikované důkazní prostředky. Z těchto ustanovení však nelze dovodit, že v případech, kdy žalovanou tradičně používané důkazní prostředky (zejména evidenční list důchodového zabezpečení) selhávají, ať už proto, že chybí, jsou vnitřně rozporné či evidentně zpochybněné jinými důkazními prostředky, by nebylo možné užít jiných důkazních prostředků, které se nabízejí. Žalovaná je vázána ustanovením § 51 odst. 1 správního řádu, podle něhož lze k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek. Vedle listinných důkazů tak mnohdy nezbude, než využít i svědeckých výpovědí, zejména za situace, kdy původní doklady již nejsou dohledatelné.

Krajský soud dále zdůraznil, že žalovaná se přitom nemůže spoléhat na to, že břímě případného dokazování přenese na soud. Správní soudnictví je totiž založeno na koncepci přezkumu rozhodnutí správních orgánů. Tato rozhodnutí až na nepodstatné výjimky musí obsahovat odůvodnění a v rámci něj též vylíčení pro výrok nezbytných skutkových a právních zjištění včetně úvah, pomocí nichž správní orgán v rámci zásady volného hodnocení důkazů vážil zjištění učiněná z jednotlivých provedených důkazních prostředků. Úkolem soudu tedy není prvotní vytváření takových zjištění. Správní soud je pouze povinen doplnit dokazování v rozsahu nezbytném k rozhodnutí o žalobních námitkách. Není však povinen a vlastně s ohledem na princip dělby státní moci ani nesmí nahrazovat důkazní činnost správních orgánů tam, kde závěru o skutkovém stavu nepředcházelo nezbytné dokazování, resp. kde toto dokazování je s ohledem na námitky uplatněné již v průběhu správního řízení jen zcela fragmentární a evidentně nedostačující. Nastane-li situace, jako v nyní projednávané věci, kdy skutková zjištění správního orgánu jsou zcela nedostatečná (je jedno zda v důsledku nedbalého vedení správního řízení či v důsledku nesprávného výkladu procesních předpisů upravujících dokazování), správní soud napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání zruší.

Protože z obsahu správního spisu je zřejmé, že správnost údajů v evidenčním listu důchodového zabezpečení byla podstatnou mírou zpochybněna, neboť nejen z tvrzení žalobce, ale i z dokladů o dosažení nejvyšší přípustné expozice vystavených bývalým zaměstnavatelem se podávají jiné skutečnosti než uváděné v evidenčním listu důchodového zabezpečení, byla žalovaná povinna se pokusit o odstranění těchto nesrovnalostí, ať již doplněním dokazování svědeckými výpověďmi či dalšími listinnými důkazy, z nichž by vyplynulo, z které z listin vystavených zaměstnavatelem lze vycházet, popř. není-li

spolehlivá ani jedna, jakou délku zaměstnání v preferované kategorii lze podle provedeného dokazování mít za prokázanou jinak.

Rozhodnutí žalované krajský soud nerušil pro nepřezkoumatelnost, neboť žalovaná v rozhodnutí uvedla důvody, proč k námitkám žalobce nepřihlížela, byť tyto důvody byly shledány nesprávnými. Je však zřejmé, že skutkový stav, z nějž vycházelo napadené rozhodnutí, si vyžaduje rozsáhlé a zásadní doplnění dokazování, které není úkolem pro správní soud. Proto bylo přistoupeno ke zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. V novém řízení pak bude žalovaná povinna doplnit dokazování v rozsahu krajským soudem naznačeném tak, aby došlo k řádnému vypořádání námitek žalobce.

Proti uvedenému rozsudku podala žalovaná kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) d) s. ř. s. Pokud jde o problematiku týkající se prokazování zaměstnání v preferované pracovní kategorii pro účely důchodového pojištění, žalovaná opětovně opakuje, že rozhoduje výhradně na podkladě dokladů, které vystavil zaměstnavatel, případně nástupnická organizace. K použití jiných důkazních prostředků ve smyslu pokynu krajského soudu, především svědeckých výpovědí, žalovaná uvádí, že svědecké prohlášení jako důkazní prostředek nahrazující předložení listiny připouští v rámci správního řízení § 53 odst. 5 správního řádu v případě, že tak stanoví zvláštní zákon. Tato speciální úprava je obsažena v zákoně č. 582/1991 Sb., kde se sice připouští v oblasti důchodového pojištění instituce čestného prohlášení, podpořeného svědeckou výpovědí, avšak pouze k prokázání doby pojištění (zaměstnání), nikoliv však k prokázání zařazení tohoto zaměstnání do preferované pracovní kategorie.

K hodnocení doby studia žalobce v preferované pracovní kategorii a k námitce soudu o neprovedení jiných důkazů ke zjištění informací o době a průběhu praxí žalovaná uvádí, že v preferované pracovní kategorii lze hodnotit pouze profese, které jsou taxativně uvedeny v příslušném resortním seznamu, přičemž do okruhu těchto zaměstnání nelze samovolně ani na základě podobnosti přiřazovat další povolání. Vzhledem ke skutečnosti, že v resortních seznamech je zařazeno pouze zaměstnání „hornického učně v období odborného rozvoje vykonávané v rámci učebního poměru v preferované pracovní kategorii“, nelze hodnotit dobu studia na středních školách, a to ani dobu studia na odborných školách se zaměřením na přípravu pro výkon zaměstnání v preferované pracovní kategorii.

Žalovaná se neztotožňuje s názorem krajského soudu, který ve svém rozsudku uvádí, že správnost údajů v evidenčním listu důchodového zabezpečení byla podstatnou měrou zpochybněna, neboť v dokladech o dosažení nejvyšší přípustné expozice, vystavených bývalým zaměstnavatelem, se podávají jiné skutečnosti, než jaké jsou uváděné v evidenčním listu důchodového zabezpečení. Toto své tvrzení krajský soud nijak nespecifikoval ani nezdůvodnil a žalovaná zmiňované rozpory neshledala.

Žalovaná z uvedených důvodů navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

K podané kasační stížnosti podal žalobce velmi podrobné vyjádření, v němž především poukázal na to, že přestože dlouhodobě předkládal žalované řadu listinných důkazů, včetně odkazů na příslušné zákony nebo na konkrétní zákonná ustanovení platná v dané době, nesetkal se s ochotou daný problém řešit. Žalobce se také opírá o vyjádření Veřejného ochránce práv JUDr. Pavla Varvařovského, který měl k dispozici, ke studiu, kompletní spisovou dokumentaci. Žalobce se ztotožňuje s jeho názorem, že správní orgán musí rozhodovat na základě skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, což v případě žalobce žalovaná neprovádí. Dále se žalobce ztotožňuje s názorem Veřejného ochránce práv, že z žádného právního předpisu z oblasti důchodového pojištění neplyne upřednostnění důkazu provedeného zvláštním způsobem (tedy např. ve formě potvrzení vystaveného zaměstnavatelem), před důkazy předloženými účastníkem řízení. K námitce žalované, že neshledala, že by správnost údajů v evidenčních listech důchodového zabezpečení byla podstatnou měrou zpochybněna jinými skutečnosti uváděnými v dokladech o dosažení nejvyšší přípustné expozice, žalobce uvádí, že pokud má v dokladu o nejvyšší přípustné expozici uvedeno pro rok 1981, že odpracoval 89 směn ve Vrančicích v kategorii vyhlášené NPE uranových dolů (tj. 2100 směn), nemůže mít v evidenčním listu důchodového zabezpečení uvedenou dobu ve dnech, která odpovídá těmto směnám, vykázánou v pracovní kategorii I.A a navíc bez uvedení uranové zátěže. I toto tvrzení žalované tedy podle žalobce ukazuje na to, že se s žalobcem uvedenými skutečnostmi řádně neseznámila nebo seznámit nechtěla. Např. v příloze k žádosti o důchod ze dne 8. 2. 2011 jsou v bodě 3 uvedeny některé konkrétní rozpory a nesrovnalosti mezi evidenčním listem důchodového zabezpečení a ostatními doklady. Přesto žalovaná tvrdí, že žádné zpochybnění těchto evidenčních listů neshledala. Navíc ve všech dokladech, které žalobce předložil se nejednalo jenom o rozpory mezi evidenčním listem důchodového zabezpečení a dokladem o dosažení nejvyšší přípustné expozice. Jednalo se i o rozpory mezi evidenčním listem spolu s doklady o „Mzdovém (platovém) zařazení“ na straně jedné a řadou dokladů a listinných důkazů, které žalobce přiložil jako přílohy k žádosti o důchod a k žalobě na straně druhé. Dále pak žalobce podrobně poukazuje na nesrovnalosti a rozpory mezi evidenčním listem důchodového zabezpečení ze dne 25. 7. 1994 a evidenčními listy vystavovanými státním podnikem DIAMO odštěpný závod SÚL Příbram. V další části svého vyjádření pak žalobce poukazuje na rozpory a nesrovnalosti v „Osobním listu důchodového pojištění“, v dokumentu „Nejvyšší přípustná expozice“, který s odstupem času vypracoval v srpnu 2000 M. V., na zásadní rozpory a nesrovnalosti mezi dokumentem „Nejvyšší přípustná expozice“ ze srpna 2000 a evidenčním listem důchodového zabezpečení 25. 7. 1994. Žalobce pak poukazuje na to, že ke svým tvrzením předložil žalované a později i soudu následující listinné důkazy, které pod bodem 1 až 8 podrobně popisuje. Na závěr svého vyjádření žalobce nesouhlasí s tvrzením žalované, že v preferované pracovní kategorii lze hodnotit pouze profesi taxativní uvedenou v resortním seznamu, kde je zařazeno pouze zaměstnání „hornického učně v období odborného rozvoje vykonávaného v rámci učebního poměru v preferované pracovní kategorii“. Namítá, že žalovaná nespecifikuje, o který resortní seznam se jedná, přičemž podle názoru žalobce je tento případný resortní seznam právní norma nižšího právního účinku než příslušný zákon. V době, kdy žalobce studoval na Střední průmyslové škole, platil zákon č. 101/1964 Sb. a jeho prováděcí vyhláška č. 102/1964 Sb. Žalobce se domnívá, že na něj se v plné míře vztahoval § 2 odst. 1, § 123 písm. h), § 125, § 126, § 127, § 128, § 129 uvedené vyhlášky.

Žalobce své vyjádření ke kasační stížnosti žalované doplnil písemným podáním z 3. 5. 2012, v němž vyslovil nesouhlas s námitkami žalované obsaženými v její kasační stížnosti. Poukázal na to, že krajský soud provedl ve svém odůvodnění velmi zevrubné zhodnocení podle rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu a i Ústavního soudu, které je v uvedené problematice předmětem sporu mezi účastníky a odpovědí na všechny námitky žalované. Nově pak odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu z 23. 5. 2011 sp. zn. 4 Ads 153/2010, který žalované musí být znám, když se jí týká. Tuto rozhodovací praxi hodnotí jako ustálenou, konstantní. Jestliže i přes toto obsáhlé právní vyhodnocení žalovaná podává opakovaně opravné prostředky ohledně stále stejných předmětů (zařazování do preferovaných pracovních kategorií, hodnocení přípustnosti důkazů apod.), nelze hodnot přístup žalované jinak, než že vykazuje znaky svévole. Žalobce hodnotí na základě uvedených důvodů kasační stížnost žalované jako nedůvodnou a navrhuje, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti napadenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a 104 s. ř. s. Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V projednávané věci jde o posouzení, zda žalobce splňuje podmínky pro poskytnutí starobního důchodu podle § 74a odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, podle něhož u pojištěnců, kteří vykonávali před 1. lednem 1993 aspoň po dobu 10 let zaměstnání v těžbě, průzkumu a zpracování uranové rudy, které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, činí důchodový věk 55 let, pokud tohoto věku dosáhli po 30. červnu 2006 a nesplňují podmínky uvedené v odst. 1.

Podmínky pro mimořádné poskytnutí starobního důchodu upravovalo nařízení vlády České a Slovenské federativní republiky č. 557/1990 Sb., o mimořádném poskytování starobního důchodu některým horníkům. Podle § 1 odst. 2 uvedeného nařízení vybranými zaměstnáními v hornictví se pro účely tohoto nařízení rozumí zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech uvedená pod č. 1 až 7 a 11 v příloze č. 2 nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 117/1988 Sb., o zařazování zaměstnání do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení. Zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví, která se vykonávají v podzemí v hlubinných dolech, se od 1. 7. 1982 rozdělovalo do dvou skupin, na které se váže v důchodovém zabezpečení rozdílný rozsah zvýhodnění. Jde o zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech (§ 14 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb. – tzv. I.AA pracovní kategorie) a ostatní zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví vykonávaná v podzemí v hlubinných dolech (§ 14 odst. 2 písm. b) uvedeného zákona). Nařízení vlády č. 74/1982 Sb., o některých úpravách v nemocenském pojištění a důchodovém zabezpečení pracujících v hornictví v čl. II stanovilo, že zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech pro účely důchodového zabezpečení jsou zaměstnáni I.

pracovní kategorie uvedená v části I. připojeného seznamu. Ustanovením § 9 nařízení vlády č. 117/1988 Sb. byla část I. přílohy nařízení vlády č. 74/1982 Sb. zrušena a pro posouzení důchodových nároků žalobce tedy nutno vycházet pouze z ustanovení nařízení vlády č. 117/1980 Sb. V příloze 2 uvedeného nařízení je pak uveden seznam zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech (na tuto přílohu 2 odkazuje nařízení vlády č. 557/1990 Sb., o mimořádném poskytování starobního důchodu některým horníkům).

Česká správa sociálního zabezpečení své rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobce o poskytnutí starobního důchodu odůvodnila tím, že žalobce získal v I. AA pracovní kategorii pouze 8 roků a 237 dnů zaměstnání (podmínkou přitom je získání 10 roků v I. AA pracovní kategorii v uranových dolech). V odůvodnění tohoto rozhodnutí bylo dále uvedeno, že pracovní kategorie I. AA byla žalobci započtena dle dokladů od organizace DIAMO v Příbrami ze dne 6. 6. 2011, stejný závěr o získané době I. AA kategorie převzala i žalovaná v napadeném rozhodnutí. Žalovaná se přitom vůbec nezabývala námitkami žalobce, vznesenými již v řízení před správním orgánem, že veškerá zaměstnání jím vykonávaná spadala do I. AA pracovní kategorie a rovněž se nijak nevypořádala s námitkou žalobce o rozporech v evidenčních listech důchodového zabezpečení. V této souvislosti není vůbec zřejmé, jak žalovaná posuzovala zařazení žalobce v době, kdy jako druh činnosti je u něho vykazováno „provozní inženýr“. V roce 1980 a 1981 byl totiž žalobce coby provozní inženýr zařazen do I. A pracovní kategorie a v následující době, byl již jako provozní inženýr zařazen do I. AA kategorie. Podle nařízení vlády č. 117/1988 Sb. se přitom podle Přílohy 2 do zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech zařazuje i provozní inženýr. Je zřejmé, že se žalovaná vůbec nezabývala charakterem žalobcem skutečně vykonávané práce v podzemí ve vztahu k příslušným předpisům sociálního zabezpečení, pouze mechanicky převzala zařazení této činnosti do pracovní kategorie, jak je učinil bývalý zaměstnavatel žalobce, a zdůraznila, že zaměstnavatel již jednou správnost tohoto pracovního zařazení prověřoval. Přitom již Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 23. 8. 2010 sp. zn. I. ÚS 1415/10 shledal takovýto postup nesprávným.

Závěr žalované, že jediným relevantním dokladem pro hodnocení doby zaměstnání ve výhodnější pracovní kategorii je evidenční list důchodového zabezpečení, případně „příloha č. 126“ a že jiné důkazy nejsou pro účely hodnocení doby zaměstnání ve výhodnější pracovní kategorii dostačující, není správný. Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s názorem krajského soudu, že žalovaná je vázána ustanovením § 51 odst. 1 správního řádu, podle nějž lze k provedení důkazu užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Je proto na žalované, aby v dalším řízení provedla všechny v úvahu přicházející důkazy k objasnění skutečného stavu věci, tj. zda i v dalších časových obdobích přichází v úvahu zařazení žalobce do pracovní kategorie I. AA. V této souvislosti se nabízí nejen výslech žalobcem navržených svědků k objasnění, jaké práce žalobce ve skutečnosti vykonával, ale i provedení důkazů řadou listinných dokladů, které žalobce předkládá a nabízí.

Námitka žalované, že institut čestného prohlášení ve smyslu § 85 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění je připuštěn pouze k prokázání doby pojištění (zaměstnání),

nikoliv však k prokázání zařazení tohoto zaměstnání do preferované pracovní kategorie je nesprávný, protože nic takového k uvedenému prokazování zaměstnání do preferované pracovní kategorie nevyplývá. V této souvislosti lze zmínit rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2010, č. j. 6 Ads 129/2009 - 74, na nějž odkázal již krajský soud, v němž bylo upozorněno, že § 85 a § 84 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení sice zavádí specifika dokazování řízení ve věcech důchodového pojištění, avšak dokazování v oblasti pracovních kategorií neupravuje.

Nejvyšší správní soud shledal důvodnou pouze námitku žalované, že vzhledem ke skutečnosti, že v resortních seznamech je zařazeno pouze zaměstnání „hornického učně v období odborného rozvoje vykonávané v rámci učebního poměru v preferované pracovní kategorii“, nelze hodnotit dobu studia na středních školách, a to ani dobu studia na odborných školách se zaměřením na přípravu pro výkon zaměstnání v preferované pracovní kategorii. K tomu lze uvést, že v Seznamu zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech uvedeného v Příloze 2 nařízení vlády č. 117/1988 Sb. je uveden pouze žák středního odborného učiliště hornického. Odkaz žalobce na příslušná ustanovení vyhlášky č. 102/1964 Sb. není důvodný, protože v § 2 odst. 1 uvedené vyhlášky je pamatováno pouze na dobu učebního poměru učně vychovávaného pro zaměstnání I. pracovní kategorie, a pokud ustanovení § 2 odst. 2 této vyhlášky uvádí, že ustanovení předchozího odstavce platí obdobně i pro osoby připravující se k výkonu zaměstnání mimo učební poměr, lze za takovéto osoby považovat pouze osoby, které se zapracovávají k zaměstnání vykonávanému v I. pracovní kategorii; v žádném případě se to však netýká studentů středních škol.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1, věty druhé, s. ř. s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti je odůvodněn tím, že úspěšný žalobce náhradu těchto nákladů nepožadoval.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2012

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu